

Z A K O N

O LOKALNOJ SAMOUPRAVI

I OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Pravo građana na lokalnu samoupravu ostvaruje se neposredno i preko slobodno izabranih predstavnika, upravljanjem javnim poslovima od neposrednog, zajedničkog i opšteg interesa za lokalno stanovništvo.

Lokalna samouprava ostvaruje se u opštini, gradu i gradu Beogradu (u daljem tekstu: jedinica lokalne samouprave).

Strani državljani mogu imati pojedina prava u ostvarivanju lokalne samouprave pod uslovima i na način utvrđen zakonom.

Građani koji imaju biračko pravo i prebivalište na teritoriji jedinice lokalne samouprave, upravljaju poslovima lokalne samouprave, u skladu s Ustavom, zakonom i statutom jedinice lokalne samouprave.

Član 2.

Jedinici lokalne samouprave može se zakonom poveriti obavljanje pojedinih poslova iz okvira prava i dužnosti Republike.

Jedinici lokalne samouprave može se propisom organa teritorijalne autonomije poveriti obavljanje pojedinih poslova iz okvira prava i dužnosti teritorijalne autonomije.

Za obavljanje poverenih poslova sredstva obezbeđuje Republika, odnosno teritorijalna autonomija.

Član 3.

U poslovima izvornog delokruga, jedinica lokalne samouprave donosi propise samostalno, u skladu sa svojim pravima i dužnostima utvrđenim Ustavom, zakonom, drugim propisom i statutom.

U poverenim poslovima, jedinica lokalne samouprave donosi propise i druge akte i obavlja upravne radnje na osnovu i u okviru ovlašćenja datog zakonom, odnosno propisom teritorijalne autonomije kojim joj se određeni poslovi poveravaju.

Član 4.

Jedinica lokalne samouprave odgovorna je za kvalitetno i efikasno obavljanje izvornih i poverenih poslova.

U vršenju izvornih poslova jedinica lokalne samouprave može biti ograničena samo u slučajevima i pod uslovima utvrđenim zakonom, u skladu s Ustavom.

Član 5.

Jedinica lokalne samouprave finansira se iz izvornih i ustupljenih prihoda, utvrđenih ovim zakonom, kao i iz dopunskih sredstava.

Član 6.

Jedinica lokalne samouprave za ostvarivanje svojih prava i dužnosti i za zadovoljavanje potreba lokalnog stanovništva može osnovati preduzeća, ustanove i druge organizacije koje vrše javnu službu, u skladu sa zakonom i statutom.

Jedinica lokalne samouprave može ugovorom, na načelima konkurencije i javnosti, poveriti pravnom ili fizičkom licu obavljanje poslova iz stava 1. ovog člana.

Član 7.

Radi zadovoljavanja opštih, zajedničkih i svakodnevnih potreba stanovništva na određenom području, jedinica lokalne samouprave može da obrazuje mesnu zajednicu ili drugi oblik mesne samouprave, u skladu sa zakonom i statutom.

Član 8.

Odnosi državnih organa i organa teritorijalne autonomije sa organima jedinice lokalne samouprave zasnivaju se na pravima i obavezama koji su utvrđeni Ustavom i zakonom.

Član 9.

Lokalna samouprava uživa pravnu zaštitu u skladu s ustavom i zakonom.

Član 10.

Osnovni pravni akt jedinice lokalne samouprave je statut.

Statutom se uređuju naročito: prava i dužnosti jedinice lokalne samouprave i način njihovog ostvarivanja, broj odbornika skupštine jedinice lokalne samouprave, organizacija i rad organa i službi, način upravljanja građana poslovima iz nadležnosti jedinice lokalne samouprave, osnivanje i rad mesne zajednice i drugih oblika mesne samouprave, uslovi za pokretanje građanske inicijative i druga pitanja od značaja za jedinicu lokalne samouprave.

Član 11.

Jedinica lokalne samouprave ima svojstvo pravnog lica.

Član 12.

Jedinice lokalne samouprave sarađuju i udružuju se radi ostvarivanja zajedničkih ciljeva, planova i programa razvoja, kao i drugih potreba od zajedničkog interesa.

Jedinice lokalne samouprave mogu osnivati svoja udruženja, u skladu sa Ustavom i zakonom.

Jedinice lokalne samouprave mogu sarađivati i udruživati se u međunarodne organizacije lokalne vlasti i sarađivati sa jedinicama lokalne samouprave drugih država, u skladu sa Ustavom i zakonom uz saglasnost Vlade Republike Srbije (u daljem tekstu: Vlada).

Organi jedinica lokalne samouprave mogu sarađivati sa nevladinim organizacijama, humanitarnim organizacijama i drugim organizacijama, u interesu jedinice lokalne samouprave i stanovnika sa svog područja.

Član 13.

Jedinica lokalne samouprave može imati svoje simbole i praznik, u skladu sa zakonom i statutom.

II JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE

1. Osnivanje i teritorija jedinice lokalne samouprave

Član 14.

Osnivanje i ukidanje jedinice lokalne samouprave, utvrđivanje njene teritorije i sedišta, menjanje granica i sedišta uređuje se zakonom, uz prethodno pribavljeno mišljenje građana, skupština jedinica lokalne samouprave

kojih se te promene tiču, kao i nadležnog organa teritorijalne autonomije za jedinice lokalne samouprave na njenoj teritoriji.

Član 15.

Teritoriju jedinice lokalne samouprave čini područje jednog ili više naseljenih mesta, odnosno katastarskih opština koje ulaze u njen sastav.

Teritorija za koju se osniva jedinica lokalne samouprave predstavlja prirodnu i geografsku celinu, ekonomski povezan prostor, koji poseduje razvijenu i izgrađenu komunikaciju među naseljenim mestima, sa sedištem kao gravitacionim centrom.

2. Pravni status jedinice lokalne samouprave

2.1. Opština

Član 16.

Opština je osnovna teritorijalna jedinica u kojoj se ostvaruje lokalna samouprava.

Član 17.

Opština statutom i drugim opštim aktom bliže uređuje način, uslove i oblike ostvarivanja poslova iz njenog izvornog delokruga.

2.1.1. Izvorni delokrug

Član 18.

Opština je odgovorna da, preko svojih organa, u skladu sa Ustavom i zakonom:

- 1) donosi programe razvoja;
- 2) donosi urbanističke planove;
- 3) donosi budžet i završni račun;
- 4) uređuje i obezbeđuje obavljanje i razvoj komunalnih delatnosti (prečišćavanje i distribucija vode, proizvodnja i snabdevanje parom i toplom vodom, linijski gradski i prigradski prevoz putnika u dramskom saobraćaju, održavanje čistoće u gradovima i naseljima, održavanje deponija, uređivanje, održavanje i korišćenje pijaca, parkova, zelenih, rekreacionih i drugih javnih

površina, javnih parkirališta, javna rasveta, uređivanje i održavanje grobalja i sahranjivanje i dr.), kao i organizacione, materijalne i druge uslove za njihovo obavljanje;

5) stara se o održavanju stambenih zgrada i bezbednosti njihovog korišćenja i utvrđuje visinu naknade za održavanje stambenih zgrada;

6) sprovodi postupak iseljenja bespravno useljenih lica u stanove i zajedničke prostorije u stambenim zgradama;

7) donosi programe uređenja građevinskog zemljišta, uređuje i obezbeđuje vršenje poslova uređenja i korišćenja građevinskog zemljišta i utvrđuje visinu naknade za uređivanje i korišćenje građevinskog zemljišta;

8) uređuje i obezbeđuje korišćenje poslovnog prostora kojim upravlja, utvrđuje visinu naknade za korišćenje poslovnog prostora i vrši nadzor nad korišćenjem poslovnog prostora;

9) stara se o zaštiti životne sredine, donosi programe korišćenja i zaštite prirodnih vrednosti i programe zaštite životne sredine, odnosno lokalne akcione i sanacione planove, u skladu sa strateškim dokumentima i svojim interesima i specifičnostima i utvrđuje posebnu naknadu za zaštitu i unapređenje životne sredine;

10) uređuje i obezbeđuje obavljanje poslova koji se odnose na izgradnju, rehabilitaciju i rekonstrukciju, održavanje, zaštitu, korišćenje, razvoj i upravljanje lokalnim i nekategorisanim putevima, kao i ulicama u naselju;

11) uređuje i obezbeđuje posebne uslove i organizaciju auto-taksi prevoza putnika;

12) uređuje i obezbeđuje organizaciju prevoza u linijskoj plovidbi koji se vrši na teritoriji opštine, kao i određuje delove obale i vodenog prostora na kojima se mogu graditi hidrograđevinski objekti i postavljati plovni objekti;

13) osniva robne rezerve i utvrđuje njihov obim i strukturu, uz saglasnost nadležnog ministarstva, radi zadovoljavanja potreba lokalnog stanovništva;

14) osniva ustanove i organizacije u oblasti osnovnog obrazovanja, kulture, primarne zdravstvene zaštite, fizičke kulture, sporta, dečje i socijalne zaštite i turizma, prati i obezbeđuje njihovo funkcionisanje;

15) organizuje vršenje poslova u vezi sa zaštitom kulturnih dobara od značaja za opštinu, podstiče razvoj kulturno-umetničkog amaterizma i stvara uslove za rad muzeja i biblioteka i drugih ustanova kulture čiji je osnivač;

16) organizuje zaštitu od elementarnih i drugih većih nepogoda i zaštitu od požara i stvara uslove za njihovo otklanjanje, odnosno ublažavanje njihovih posledica;

17) donosi osnove zaštite, korišćenja i uređenja poljoprivrednog zemljišta i stara se o njihovom sprovođenju, određuje erozivna područja, stara se o korišćenju pašnjaka i odlučuje o privođenju pašnjaka drugoj kulturi;

18) uređuje i utvrđuje način korišćenja i upravljanja izvorima, javnim bunarima i česmama, utvrđuje vodoprivredne uslove, izdaje vodoprivredne saglasnosti i vodoprivredne dozvole za objekte lokalnog značaja;

19) stara se i obezbeđuje uslove za očuvanje, korišćenje i unapređenje područja sa prirodnim lekovitim svojstvima;

20) podstiče i stara se o razvoju turizma na svojoj teritoriji i utvrđuje visinu boravišne takse;

21) stara se o razvoju i unapređenju ugostiteljstva, zanatstva i trgovine, uređuje radno vreme, mesta na kojima se mogu obavljati određene delatnosti i druge uslove za njihov rad;

22) koristi sredstva u državnoj svojini i stara se o njihovom očuvanju i uvećanju;

23) uređuje i organizuje vršenje poslova u vezi sa držanjem i zaštitom domaćih i egzotičnih životinja;

24) organizuje vršenje poslova pravne zaštite svojih prava i interesa;

25) obrazuje organe, organizacije i službe za potrebe opštine i uređuje njihovu organizaciju i rad;

26) podstiče i pomaže razvoj zadrugarstva;

27) organizuje, po potrebi, službu pravne pomoći građanima;

28) stara se o zaštiti i ostvarivanju ličnih i kolektivnih prava nacionalnih manjina i etničkih grupa;

29) utvrđuje jezike i pisma nacionalnih manjina koji su u službenoj upotrebi na teritoriji opštine;

30) obezbeđuje javno informisanje od lokalnog značaja;

31) propisuje prekršaje za povrede opštinskih propisa;

32) obrazuje inspeksijske službe i vrši inspeksijski nadzor nad izvršenjem propisa i drugih opštih akata iz nadležnosti opštine;

33) uređuje organizaciju i rad mirovnih veća;

34) uređuje i obezbeđuje upotrebu imena, grba i drugog obeležja opštine;

35) obavlja i druge poslove od neposrednog interesa za građane, u skladu s Ustavom, zakonom i statutom.

2.1.2. Povereni poslovi

Član 19.

Opštini se zakonom može poveriti obavljanje određenih poslova iz okvira prava i dužnosti Republike, a propisom teritorijalne autonomije obavljanje određenih poslova iz okvira prava i dužnosti oblika teritorijalne autonomije. Poveravanje ovih poslova vrši se svim ili pojedinim opštinama u interesu efikasnijeg i racionalnijeg ostvarivanja prava i dužnosti građana i zadovoljavanja njihovih potreba od neposrednog interesa.

Sredstva za obavljanje poverenih poslova obezbeđuju se u skladu sa vrstom i obimom poslova.

Član 20.

Opština obavlja kao poverene poslove pojedine poslove inspekcijskog nadzora iz oblasti prometa robe i usluga, poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva i druge inspekcijske poslove u skladu sa zakonom.

2.2. Grad

Član 21.

Grad je teritorijalna jedinica lokalne samouprave utvrđena zakonom na čijoj teritoriji se osnivaju dve ili više gradskih opština.

Odredbe ovog zakona koje se odnose na opštinu primenjuju se i na grad, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Član 22.

Grad obavlja izvorne poslove opštine, kao i poverene poslove iz okvira prava i dužnosti Republike i oblika teritorijalne autonomije.

Član 23.

Statutom grada određuju se gradske opštine i utvrđuje koje poslove obavlja grad, a koje gradska opština, utvrđuju organi gradskih opština, uređuju odnosi organa grada i organa gradskih opština i druga pitanja od značaja za funkcionisanje grada.

2.3. Grad Beograd

Član 24.

Položaj grada Beograda uređuje se posebnim zakonom.

3.Organi jedinica lokalne samouprave

3.1. Opština

Član 25.

Organi opštine su: skupština opštine, predsednik opštine i opštinsko veće.

3.1.1. Skupština opštine

Član 26.

Skupština opštine je predstavnički organ koji vrši osnovne funkcije lokalne vlasti, utvrđene ustavom, zakonom i statutom.

Skupštinu opštine čine odbornici, koje biraju građani na neposrednim izborima, tajnim glasanjem, u skladu sa zakonom i statutom opštine.

Član 27.

Broj odbornika u skupštini opštine utvrđuje se statutom opštine, s tim što ne može biti manji od 19, ni veći od 75.

Član 28.

Odbornik ne može biti zaposleni u opštinskoj upravi i lice koje imenuje, odnosno postavlja skupština opštine.

Ako zaposleni u opštinskoj upravi bude izabran za odbornika, prava i obaveze po osnovu rada miruju mu dok traje njegov odbornički mandat.

Licima koja imenuje ili postavlja skupština opštine izborom za odbornika prestaje dužnost na koju su imenovani ili postavljeni.

Član 29.

Odbornici se biraju na četiri godine.

Član 30.

Skupština opštine, u skladu sa zakonom:

- 1) donosi statut opštine i poslovnik skupštine;
- 2) donosi budžet i završni račun opštine;
- 3) donosi program razvoja opštine i pojedinih delatnosti;
- 4) donosi urbanistički plan opštine i uređuje korišćenje građevinskog zemljišta;
- 5) donosi propise i druge opšte akte;
- 6) raspisuje opštinski referendum i referendum na delu teritorije opštine, izjašnjava se o predlozima sadržanim u građanskoj inicijativi i utvrđuje predlog odluke o samodoprinosu;
- 7) osniva službe, komunalna javna preduzeća, ustanove i organizacije, utvrđene statutom opštine i vrši nadzor nad njihovim radom;
- 8) imenuje i razrešava upravni i nadzorni odbor, postavlja i razrešava direktore komunalnih javnih preduzeća, ustanova, organizacija i službi, čiji je osnivač i daje saglasnost na njihove statute, u skladu sa zakonom;
- 9) bira predsednika skupštine i zamenika predsednika skupštine i, na predlog predsednika opštine, bira opštinsko veće;
- 10) postavlja i razrešava sekretara skupštine;
- 11) postavlja i razrešava načelnika opštinske uprave, odnosno načelnike uprava, na predlog predsednika opštine;
- 12) utvrđuje opštinske takse i druge lokalne prihode koji joj po ovom zakonu pripadaju;
- 13) utvrđuje naknadu za uređivanje i korišćenje građevinskog zemljišta;
- 14) donosi akt o javnom zaduživanju opštine;
- 15) propisuje radno vreme ugostiteljskih, trgovinskih i zanatskih objekata;
- 16) daje mišljenje o republičkom, pokrajinskom i regionalnom prostornom planu;
- 17) daje mišljenje o zakonima kojima se uređuju pitanja od interesa za lokalnu samoupravu;
- 18) pokreće postupak za zaštitu prava lokalne samouprave pred Ustavnim sudom;
- 19) daje saglasnost na upotrebu imena, grba i drugog obeležja opštine;
- 20) obavlja i druge poslove utvrđene zakonom i statutom.

Član 31.

Skupština opštine odlučuje ako sednici prisustvuje većina od ukupnog broja odbornika. Odluke se donose većinom glasova prisutnih odbornika, ukoliko zakonom ili statutom nije drugačije određeno.

O donošenju statuta odlučuje se većinom glasova od ukupnog broja odbornika.

Član 32.

Sednicu skupštine opštine saziva predsednik skupštine, po potrebi, a najmanje jednom u tri meseca.

Sednica skupštine opštine se može sazvati i na predlog ovlašćenog predlagača, pod uslovima i u roku koji su utvrđeni statutom opštine.

Član 33.

Sednice skupštine opštine su javne.

Skupština opštine može odlučiti da sednica skupštine ne bude javna iz razloga bezbednosti i drugih razloga utvrđenih zakonom i statutom.

Član 34.

Skupština opštine osniva stalna ili povremena radna tela za razmatranje pitanja iz njene nadležnosti.

Radna tela daju mišljenje na predloge propisa i odluka koje donosi skupština opštine i obavljaju druge poslove utvrđene statutom opštine.

Broj radnih tela, izbor, prava i dužnosti predsednika i članova radnih tela utvrđuju se statutom opštine.

Član 35.

Odbornik ne može biti pozvan na krivičnu odgovornost, pritvoren ili kažnjen zbog iznetog mišljenja ili davanja glasa na sednici skupštine i radnih tela.

Član 36.

Skupština opštine ima predsednika skupštine.

Predsednik skupštine organizuje rad skupštine opštine, saziva i predsedava njenim sednicama i obavlja druge poslove utvrđene zakonom i statutom opštine.

Predsednik skupštine bira se iz reda odbornika, na vreme od četiri godine, tajnim glasanjem, većinom glasova od ukupnog broja odbornika skupštine opštine.

Predsjednik skupštine može biti razrešen i pre isteka vremena za koje je izabran, na isti način na koji je biran.

Član 37.

Predsjednik skupštine ima zamenika koji ga zamenjuje u slučaju njegove odsutnosti, sprečenosti da obavlja svoju dužnost ili na osnovu posebnog ovlašćenja.

Zamenik predsednika skupštine bira se i razrešava na isti način kao i predsjednik skupštine.

Član 38.

Skupština opštine ima sekretara koji se stara o obavljanju stručnih poslova u vezi sa sazivanjem i održavanjem sednica skupštine i njenih radnih tela i rukovodi administrativnim poslovima vezanim za njihov rad.

Sekretar skupštine se postavlja, na predlog predsednika skupštine, na četiri godine i može biti ponovo postavljen.

Za sekretara skupštine opštine može biti postavljeno lice sa završenim pravnim fakultetom, položenim stručnim ispitom za rad u organima uprave i radnim iskustvom od najmanje tri godine.

Skupština opštine može, na predlog predsednika skupštine, razrešiti sekretara i pre isteka mandata.

Član 39.

Način pripreme, vođenje i rad sednice skupštine opštine i druga pitanja vezana za rad skupštine uređuju se njenim poslovníkom.

3.1.2. Predsjednik opštine

Član 40.

Izvršnu funkciju u opštini vrši predsjednik opštine.

Predsjednik opštine bira se na vreme od četiri godine, neposrednim i tajnim glasanjem.

Način izbora i prestanka mandata predsednika opštine pre isteka vremena na koji je izabran uređuje se zakonom.

Predsjednik opštine ne može biti odbornik skupštine opštine.

Predsednik opštine ima zamenika koji ga zamenjuje u slučaju njegove odsutnosti i sprečenosti da obavlja svoju dužnost.

Predsednik opštine imenuje i razrešava zamenika uz saglasnost skupštine opštine.

Predsednik opštine predsedava opštinskim većem.

Član 41.

Predsednik opštine:

- 1) predstavlja i zastupa opštinu;
- 2) neposredno izvršava i stara se o izvršavanju odluka i drugih akata skupštine opštine;
- 3) predlaže odluke i druge akte koje donosi skupština, kao i način rešavanja pitanja o kojima odlučuje skupština opštine;
- 4) stara se o izvršavanju poverenih poslova iz okvira prava i dužnosti Republike, odnosno oblika teritorijalne autonomije;
- 5) usmerava i usklađuje rad opštinske uprave;
- 6) predlaže postavljenje i razrešenje načelnika opštinske uprave, odnosno načelnika uprave za pojedine oblasti;
- 7) naredbodavac je za izvršenje budžeta;
- 8) donosi pojedinačne akte za koje je ovlašćen zakonom, statutom ili odlukom skupštine;
- 9) vrši i druge poslove utvrđene statutom i drugim aktima opštine.

Član 42.

Predsedniku opštine prestaje mandat pre isteka vremena na koje je biran:

- 1) kada podnese ostavku;
- 2) ako bude osuđen za krivično delo na kaznu zatvora od najmanje šest meseci;
- 3) ako je pravosnažnom sudskom odlukom lišen poslovne sposobnosti;
- 4) ako mu prestane jugoslovensko državljanstvo;
- 5) ako vrši poslove koji su ovim zakonom određeni kao nespojivi sa funkcijom predsednika opštine;

- 6) ako mu prestane prebivalište na teritoriji opštine;
- 7) u drugim slučajevima predviđenim ovim zakonom.

Izuzev zbog razloga sadržanih u tački 7) stava 1. ovog člana, prestanak mandata predsednika opštine utvrđuje, na osnovu isprave kojom se potvrđuju razlozi za prestanak mandata, ministarstvo nadležno za poslove lokalne samouprave, a konstatuje skupština opštine. Zbog podnete ostavke prestanak mandata predsednika opštine konstatuje skupština opštine.

Prestanak mandata predsednika opštine povlači prestanak mandata zamenika predsednika opštine.

Kad predsedniku opštine prestane mandat pre isteka vremena na koje je biran, njegovu funkciju vrši predsednik skupštine opštine dok novi predsednik opštine ne stupi na dužnost.

Predsednik Narodne skupštine raspisuje, u roku od 15 dana od prestanka mandata predsednika opštine, izbore za predsednika opštine ako do isteka mandata predsednika opštine nije ostalo manje od šest meseci.

Predsednik opštine može biti opozvan i pre isteka mandata na koji je biran.

Predlog za opoziv predsednika opštine mogu podneti najmanje 10 procenata biračkog tela, skupština opštine većinom glasova od ukupnog broja odbornika, odnosno Vlada ukoliko oceni da se povereni poslovi ne obavljaju u skladu sa zakonom.

O predlogu za opoziv izjašnjavaju se birači neposredno, tajnim glasanjem.

Član 43.

Opštinsko veće je organ koji usklađuje ostvarivanje funkcija predsednika opštine i skupštine opštine i vrši kontrolno-nadzornu funkciju nad radom opštinske uprave.

Opštinsko veće čini do 11 članova, koje, na predlog predsednika opštine, bira skupština opštine, većinom glasova od ukupnog broja odbornika, na period od četiri godine.

Zamenik predsednika opštine je član opštinskog veća po funkciji.

Član opštinskog veća može biti razrešen na isti način na koji se bira, na predlog predsednika opštine ili najmanje jedne trećine odbornika.

Ukoliko predlog predsednika opštine za izbor istog člana opštinskog veća bude dva puta odbijen, skupština opštine može doneti odluku o izboru člana opštinskog veća bez tog predloga.

Član 44.

Opštinsko veće:

- 1) utvrđuje predlog odluke o budžetu opštine;
- 2) vrši nadzor nad radom opštinske uprave, poništava ili ukida akte opštinske uprave koji nisu u saglasnosti sa zakonom, statutom i drugim opštim aktom ili odlukom koju donosi skupština opštine;
- 3) rešava u upravnom postupku u drugom stepenu o pravima i obavezama građana, preduzeća i ustanova i drugih organizacija iz izvornog delokruga opštine;
- 4) pomaže predsedniku opštine u vršenju drugih poslova iz njegove nadležnosti;

3.2. Grad

Član 45.

Organi grada su: skupština grada, gradonačelnik i gradsko veće.

Član 46.

Organi grada obavljaju poslove predviđene ovim zakonom za organe opštine, kao i druge poslove utvrđene zakonom i statutom grada.

Odredbe ovog zakona koje se odnose na predsednika opštine primenjuju se na gradonačelnika.

Odredbe ovog zakona, koje se odnose na opštinsko veće, primenjuju se na gradsko veće.

Član 47.

Skupštinu grada sačinjavaju odbornici čiji se broj utvrđuje statutom grada, s tim što njihov broj ne može biti veći od 90.

4. Opštinska uprava

Član 48.

Opštinska uprava:

- 1) priprema nacрте propisa i drugih akata koje donosi skupština opštine i predsednik opštine;
- 2) izvršava odluke i druge akte skupštine opštine i predsednika opštine;
- 3) rešava u upravnom postupku u prvom stepenu o pravima i dužnostima građana, preduzeća, ustanova i drugih organizacija iz izvornog delokruga opštine;
- 4) obavlja poslove upravnog nadzora nad izvršavanjem propisa i drugih opštih akata skupštine opštine;
- 5) izvršava zakone i druge propise čije je izvršavanje povereno opštini;
- 6) obavlja stručne i druge poslove koje utvrdi skupština opštine i predsednik opštine.

Član 49.

Opštinska uprava obrazuje se kao jedinstvena služba, a mogu se obrazovati i opštinske uprave za pojedine oblasti u opštinama sa preko 50.000 stanovnika.

Član 50.

Opštinskom upravom, kao jedinstvenom službom, rukovodi načelnik.

Za načelnika opštinske uprave može biti postavljeno lice koje ima završen pravni fakultet, položen ispit za rad u organima državne uprave i najmanje pet godina radnog iskustva u struci.

Opštinska uprava može imati organizacione jedinice za vršenje srodnih upravnih, stručnih i drugih poslova.

Član 51.

Kad se opštinska uprava organizuje u više uprava, radom uprave rukovodi načelnik.

Za načelnika uprave može biti postavljeno lice koje ima odgovarajući fakultet, u odnosu na delokrug uprave, položen ispit za rad u organima državne uprave i najmanje pet godina radnog iskustva u struci.

U okviru uprave, za vršenje srodnih poslova, mogu se obrazovati unutrašnje organizacione jedinice.

Član 52.

Načelnika opštinske uprave, odnosno uprave za pojedine oblasti postavlja skupština opštine na predlog predsednika opštine.

Rukovodioce organizacionih jedinica u upravi postavlja načelnik.

Član 53.

Načelnik za svoj rad i rad uprave odgovara skupštini opštine i predsedniku opštine u skladu sa statutom opštine i odlukom skupštine opštine o opštinskoj upravi.

Član 54.

U opštinskoj upravi može se postaviti glavni arhitekta opštine koji:

- 1) pokreće inicijative za izradu urbanističkih planskih akata, kao i za njihove izmene i dopune;
- 2) daje uputstvo pri izradi arhitektonskih projekata u cilju zaštite arhitektonskih vrednosti i očuvanja ambijentalnih vrednosti pojedinih gradskih delova i objekata;
- 3) saraduje sa ustanovama zaštite nepokretnih kulturnih dobara i zaštite prirodnih dobara posebnih vrednosti;
- 4) daje mišljenje na arhitektonske projekte od velikog značaja za opštinu i vrši druge poslove utvrđene aktom o organizaciji opštinske uprave.

Glavnog arhitektu postavlja i razrešava predsednik opštine.

U opštinskoj upravi mogu se, u skladu sa zakonom, postaviti i drugi glavni stručnjaci za pojedine oblasti (primarna zdravstvena zaštita, zaštita životne sredine, poljoprivreda i dr.).

Član 55.

Statutom opštine može se za vršenje poslova opštine predvideti korišćenje usluga opštinskog menadžera.

Uslovi i način korišćenja usluga menadžera utvrđuju se ugovorom koji za opštinu zaključuje predsednik opštine sa opštinskim menadžerom.

Član 56.

Menadžer u okviru svojih poslova, posebno:

- 1) predlaže projekte kojima se podstiče ekonomski razvoj i zadovoljavaju potrebe građana i obezbeđuje zaštita životne sredine;
- 2) podstiče preduzetničke inicijative i stvaranje privatno-javnih aranžmana i partnerstava;
- 3) podstiče i koordinira investiciona ulaganja i privlačenje kapitala;
- 4) inicira izmene i dopune propisa koji otežavaju poslovne inicijative.

Član 57.

Akt o organizaciji opštinske uprave donosi skupština opštine na predlog predsednika opštine.

Akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji opštinske uprave donosi načelnik uz saglasnost predsednika opštine.

Član 58.

Opštinska uprava u obavljanju upravnog nadzora može:

- 1) naložiti rešenjem izvršenje mera i radnji u određenom roku;
- 2) izreći mandatnu kaznu;
- 3) podneti prijavu nadležnom organu za učinjeno krivično delo ili privredni prestup i podneti zahtev za pokretanje prekršajnog postupka;
- 4) izdati privremeno naređenje, odnosno zabranu;
- 5) obavestiti drugi organ, ako postoje razlozi, za preduzimanje mera za koji je taj organ nadležan;
- 6) preduzeti i druge mere za koje je ovlašćena zakonom, propisom ili opštim aktom.

Ovlašćenja i organizacija za obavljanje poslova iz stava 1. ovog člana, bliže se uređuju odlukom skupštine opštine.

Član 59.

U postupku pred opštinskom upravom, u kome se rešava o pravima, obavezama i interesima građana i pravnih lica, primenjuju se propisi o upravnom postupku.

Član 60.

Opštinsko veće rešava sukob nadležnosti između opštinske uprave i drugih preduzeća, organizacija i ustanova kad na osnovu odluke

skupštine opštine odlučuju o pojedinim pravima građana, pravnih lica ili drugih stranaka, kao i između opštinskih uprava za pojedine oblasti.

Načelnik opštinske uprave, odnosno načelnik uprave za pojedine oblasti rešava sukob nadležnosti između unutrašnjih organizacionih jedinica.

Član 61.

Poslove opštinske uprave koji se odnose na ostvarivanje prava, obaveza i interesa građana i pravnih lica mogu obavljati lica koja imaju propisanu školsku spremu, položen stručni ispit za rad u organima državne uprave i odgovarajuće radno iskustvo, u skladu sa zakonom i drugim propisom.

Član 62.

O izuzeću načelnika opštinske uprave, odnosno načelnika uprave za pojedine oblasti rešava predsednik opštine.

O izuzeću službenog lica u opštinskoj upravi rešava načelnik.

Član 63.

U nacionalno mešovitim opštinama osniva se savet za međunacionalne odnose koji čine predstavnici svih nacionalnih i etničkih zajednica.

Nacionalno mešovitim opštinama, u smislu ovog zakona, smatraju se opštine u kojima jedna nacionalna zajednica čini više od 5% od ukupnog broja stanovnika ili sve zajednice čine više od 10% prema poslednjem popisu stanovništva u Republici Srbiji.

Predstavnike u savetu za međunacionalne odnose mogu imati zajednice sa više od 1% učešća u ukupnom stanovništvu opštine.

Savet razmatra pitanja ostvarivanja, zaštite i unapređivanja nacionalne ravnopravnosti, u skladu sa zakonom i statutom.

Savet o svojim stavovima i predlozima obaveštava skupštinu opštine koja je dužna da se o njima izjasni na prvoj narednoj sednici, a najkasnije u roku od 30 dana.

Skupština opštine je dužna da predloge svih odluka koje se tiču prava nacionalnih i etničkih zajednica prethodno dostavi na mišljenje savetu za međunacionalne odnose.

Savet za međunacionalne odnose ima pravo da pred Ustavnim sudom pokrene postupak za ocenu ustavnosti i zakonitosti odluke ili drugog opšteg akta skupštine opštine ako smatra da su njima neposredno povređena prava nacionalnih i etničkih zajednica predstavljenih u savetu za

međunacionalne odnose i pravo da pod istim uslovima pred Upravnim sudom pokrene postupak za ocenu saglasnosti odluke ili drugog opšteg akta skupštine opštine sa statutom opštine.

Delokrug, sastav i način rada saveta za međunacionalne odnose uređuje se odlukom skupštine opštine, u skladu sa statutom.

5. Gradska uprava

Član 64.

U gradovima se obrazuju gradske uprave za pojedine oblasti.

Odredbe ovog zakona o opštinskoj upravi shodno se primenjuju na gradsku upravu.

III NEPOSREDNO UČEŠĆE GRAĐANA U OSTVARIVANJU LOKALNE SAMOUPRAVE

Član 65.

Oblici neposrednog učešća građana u ostvarivanju lokalne samouprave su: građanska inicijativa, zbor građana i referendum.

Oblici neposredne samouprave iz stava 1. ovog člana uređuju se zakonom i statutom.

Član 66.

Građani putem građanske inicijative predlažu skupštini jedinice lokalne samouprave donošenje akta kojim će se urediti određeno pitanje iz izvornog delokruga, promenu statuta ili drugih akata i raspisivanje referenduma u skladu sa zakonom i statutom.

O predlogu iz stava 1. ovoga člana, skupština je dužna da održi raspravu i da dostavi obrazložen odgovor građanima u roku od 60 dana od dobijanja predloga.

Statutom jedinice lokalne samouprave utvrđuje se broj potpisa građana potreban za punovažno pokretanje građanske inicijative, koji ne može da bude manji od 10% birača.

Član 67.

Zbor građana se saziva za deo teritorije jedinice lokalne samouprave utvrđen statutom.

Zbor građana raspravlja i daje predloge o pitanjima iz nadležnosti organa jedinice lokalne samouprave.

Zbor građana većinom glasova prisutnih usvaja zahteve i predloge i upućuje ih skupštini ili pojedinim organima i službama jedinice lokalne samouprave.

Organi i službe jedinice lokalne samouprave dužni su da u roku od 60 dana od održavanja zbora građana, razmotre zahteve i predloge građana i o njima zauzmu stav, odnosno donesu odgovarajuću odluku ili meru i o tome obaveste građane.

Način sazivanja zbora građana, njegov rad, kao i način utvrđivanja stavova zbora uređuje se statutom i odlukom skupštine opštine.

Član 68.

Skupština jedinice lokalne samouprave može na sopstvenu inicijativu da raspiše referendum o pitanjima iz svoga delokruga.

Skupština jedinice lokalne samouprave dužna je da raspiše referendum o pitanju iz svoga delokruga na zahtev građana u jedinici lokalne samouprave, na način utvrđen zakonom i statutom.

Odluka putem referenduma doneta je ako se za nju izjasnila većina građana koja je glasala, pod uslovom da je glasalo više od polovine ukupnog broja građana.

Član 69.

Skupština jedinice lokalne samouprave dužna je da raspiše referendum na delu teritorije jedinice lokalne samouprave o pitanju koje se odnosi na potrebe, odnosno interese stanovništva toga dela teritorije, na način utvrđen zakonom i statutom.

IV MESNA SAMOUPRAVA

Član 70.

Radi zadovoljavanja potreba i interesa lokalnog stanovništva u selima mogu se osnivati mesne zajednice i drugi oblici mesne samouprave.

Mesne zajednice i drugi oblici mesne samouprave mogu se obrazovati i u gradskim naseljima (kvart, četvrt, reon i sl.).

Mesna zajednica može se osnivati i za dva ili više sela.

Član 71.

Skupština jedinice lokalne samouprave odlučuje o obrazovanju, području za koje se obrazuje i ukidanju mesnih zajednica i drugih oblika mesne samouprave.

Ova odluka donosi se većinom glasova od ukupnog broja odbornika.

Član 72.

Statutom mesne zajednice odnosno drugog oblika mesne samouprave, u skladu sa statutom jedinice lokalne samouprave i aktom o osnivanju, utvrđuju se poslovi koje vrši, organi i postupak izbora, organizacija i rad organa, način odlučivanja i druga pitanja od značaja za rad mesne zajednice, odnosno drugog oblika mesne samouprave.

Član 73.

Sredstva za rad mesne zajednice, odnosno drugog oblika mesne samouprave su:

- 1) sredstva koja jedinica lokalne samouprave prenese mesnoj zajednici, odnosno drugom obliku mesne samouprave;
- 2) sredstva koja građani obezbeđuju samodoprinosom;
- 3) sredstva od naknade za usluge;
- 4) pokloni i druga sredstva.

Mesna zajednica, odnosno drugi oblik mesne samouprave koristi sredstva u skladu sa svojim programima i planovima.

Član 74.

Mesna zajednica, odnosno drugi oblik mesne samouprave ima svojstvo pravnog lica u okviru prava i dužnosti utvrđenih statutom i odlukom o osnivanju.

Član 75.

Odlukom skupštine jedinice lokalne samouprave može se svim ili pojedinim mesnim zajednicama i drugim oblicima mesne samouprave poveriti vršenje određenih poslova iz izvornog delokruga lokalne samouprave, uz obezbeđivanje za to potrebnih sredstava.

Pri poveravanju poslova polazi se od toga da li su ti poslovi od neposrednog i svakodnevnog značaja za život stanovnika mesne zajednice.

Član 76.

Način obrazovanja i ukidanja mesnih zajednica i drugih oblika mesne samouprave u gradu Beogradu utvrdiće se posebnim zakonom o gradu Beogradu.

V FINANSIRANJE POSLOVA JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE

1. Izvori prihoda

Član 77.

Sredstva za finansiranje izvornih i poverenih poslova obezbeđuju se u budžetu jedinice lokalne samouprave.

Sredstva budžeta jedinice lokalne samouprave obezbeđuju se iz izvornih i ustupljenih javnih prihoda, u skladu sa ovim zakonom.

Jedinici lokalne samouprave koja nije u mogućnosti da tokom godine izvornim i ustupljenim javnim prihodima obezbedi finansiranje poslova, obezbeđuju se dopunska sredstva iz budžeta Republike.

1.1. Izvorni javni prihodi

Član 78.

Jedinici lokalne samouprave pripadaju izvorni javni prihodi ostvareni na njenoj teritoriji, i to:

- 1) opštinske administrativne takse;
- 2) lokalne komunalne takse;
- 3) boravišna taksa;

- 4) naknada za korišćenje građevinskog zemljišta;
- 5) naknada za uređivanje građevinskog zemljišta;
- 6) naknada za korišćenje prirodnog lekovitog faktora;
- 7) naknada za zaštitu i unapređenje životne sredine;
- 8) prihodi od davanja u zakup, odnosno na korišćenje nepokretnosti u državnoj svojini koje koristi jedinica lokalne samouprave, ustanova i druga organizacija čiji je osnivač jedinica lokalne samouprave;
- 9) prihodi od prodaje pokretnih stvari u državnoj svojini koje koristi jedinica lokalne samouprave, ustanova i druga organizacija čiji je osnivač jedinica lokalne samouprave;
- 10) prihodi od koncesione naknade za obavljanje komunalnih delatnosti i prihoda od drugih koncesionih poslova koje jedinica lokalne samouprave zaključi u skladu sa zakonom;
- 11) prihodi od kamata na sredstva jedinice lokalne samouprave;
- 12) novčane kazne izrečene u prekršajnom postupku za prekršaje propisane aktom skupštine opštine, kao i oduzeta imovinska korist u tom postupku;
- 13) prihodi koje svojom delatnošću ostvare opštinski organi, službe i organizacije;
- 14) samodoprinos uveden za teritoriju opštine;
- 15) prihodi po osnovu donacija;
- 16) drugi lokalni javni prihodi utvrđeni zakonom.

1.1.1. Lokalne komunalne takse

Član 79.

Skupština jedinice lokalne samouprave može uvoditi lokalne komunalne takse za korišćenje prava, predmeta i usluga.

Član 80.

Obveznik lokalne komunalne takse jeste korisnik prava, predmeta i usluga za čije je korišćenje propisano plaćanje lokalne komunalne takse.

Član 81.

Taksena obaveza nastaje danom početka korišćenja prava, predmeta ili usluge za čije je korišćenje propisano plaćanje lokalne komunalne takse.

Taksena obaveza traje dok traje korišćenje prava, predmeta ili usluge.

Član 82.

Lokalne komunalne takse ne plaćaju se za korišćenje prava, predmeta i usluga od strane državnih organa i organizacija, organa i organizacija teritorijalne autonomije i jedinica lokalne samouprave.

Član 83.

Lokalne komunalne takse mogu se uvoditi za:

- 1) korišćenje prostora na javnim površinama ili ispred poslovnih prostorija u poslovne svrhe, osim radi prodaje štampe, knjiga i drugih publikacija, proizvoda starih i umetničkih zanata i domaće radinosti;
- 2) držanje sredstava za igru ("zabavne igre");
- 3) priređivanje muzičkog programa u ugostiteljskim objektima;
- 4) korišćenje reklamnih panoa;
- 5) korišćenje prostora za parkiranje drumskih motornih i priključnih vozila na uređenim i obeleženim mestima;
- 6) korišćenje slobodnih površina za kampove, postavljanje šatora ili druge objekte privremenog korišćenja;
- 7) korišćenje obale u poslovne i bilo koje druge svrhe;
- 8) isticanje firme na poslovnom prostoru;
- 9) isticanje i ispisivanje firme van poslovnog prostora na objektima i prostorima koji pripadaju opštini (kolovozi, trotoari, zelene površine, bandere i sl.);
- 10) korišćenje vitrina radi izlaganja robe van poslovnih prostorija;
- 11) držanje i korišćenje plovnih postrojenja i plovnih naprava i drugih objekata na vodi, osim pristana koji se koriste u pograničnom rečnom saobraćaju;
- 12) držanje i korišćenje čamaca i splavova na vodi, osim čamaca koje koriste organizacije koje održavaju i obeležavaju plovne puteve;
- 13) držanje restorana i drugih ugostiteljskih i zabavnih objekata na vodi;
- 14) držanje motornih drumskih i priključnih vozila, osim poljoprivrednih vozila i mašina;
- 15) držanje kućnih i egzotičnih životinja;
- 16) zauzeće javne površine građevinskim materijalom.

Lokalne komunalne takse iz tač. 1. do 7. i 16. utvrđuju se u dnevnom iznosu, a iz tač. od 8. do 15. utvrđuju se u godišnjem iznosu.

Član 84.

Firma, u smislu ovog zakona, jeste svaki istaknuti naziv ili ime koje upućuje na to da pravno ili fizičko lice obavlja određenu delatnost.

Ako se na jednom poslovnom objektu nalazi više istaknutih firmi istog obveznika, taksa se plaća samo za jednu firmu.

Za svaku firmu istaknutu van poslovnog objekta plaća se taksa za svaku istaknutu firmu.

Član 85.

Opština može utvrditi lokalne komunalne takse u različitoj visini zavisno od vrste delatnosti, površine i tehničko upotrebnih karakteristika objekata i po delovima teritorije, odnosno u zonama u kojima se nalaze objekti, predmeti ili vrše usluge za koje se plaćaju takse.

Član 86.

Aktom skupštine opštine, kojim se uvodi lokalna komunalna taksa, utvrđuju se visina, olakšice, rokovi i način plaćanja lokalne komunalne takse.

1.1.2. Samodoprinos

Član 87.

Odluku o uvođenju samodoprinosu (u daljem tekstu: odluka) donose građani neposredno, tajnim glasanjem, u skladu sa statutom.

Član 88.

Odluka sadrži podatke koji se odnose na:

- 1) potrebe, odnosno namene za koje se sredstva prikupljaju;
- 2) područje na kome se sredstva prikupljaju;
- 3) vreme za koje se sredstva prikupljaju;
- 4) ukupan iznos sredstava koja se prikupljaju;
- 5) obveznike, način i rokove izvršavanja samodoprinosu, kao i lica koja se oslobađaju te obaveze;

- 6) visinu samodoprinosu (osnovica, proporcijalna stopa i dr.);
- 7) način vođenja evidencije o sredstvima;
- 8) iznos i jedinicu mere preračunavanja kada se samodopri nos izražava u radu, prevoznim i drugim uslugama;
- 9) način ostvarivanja nadzora građana u namenskom korišćenju sredstava;
- 10) način vraćanja sredstava koja se ostvare iznad iznosa koji je odlukom određen.

Član 89.

Skuština opštine utvrđuje predlog odluke na način i po postupku previđenom statutom opštine.

Uz inicijativu za uvođenje samodoprinosu podnosi se program kojim se utvrđuju izvori, namena i način obezbeđivanja ukupnih finansijskih sredstava za realizaciju samodoprinosu.

Član 90.

Odluku donose građani koji imaju izbornu pravo i prebivalište na području na kome se sredstva prikupljaju.

Odluku donose i građani koji nemaju izbornu pravo i prebivalište na području na kome se prikupljaju sredstva, ako na tom području imaju nepokretnu imovinu, a sredstvima se poboljšavaju uslovi korišćenja te imovine.

Odluka se smatra donetom kada se za nju izjasni većina od ukupnog broja građana iz st. 1. i 2. ovog člana.

Član 91.

Odluka se objavljuje na način na koji se objavljuju akti opštine.

Odluka sa spiskom građana na koje se samodopri nos odnosi dostavlja se isplatiocu čije je sedište van područja na kome se sredstva prikupljaju.

Član 92.

Samodopri nos se može izraziti u novcu, robi, radu, prevoznim i drugim uslugama, zavisno od potreba i mogućnosti građana.

Za građane iz člana 90. stav 2. ovog zakona samodopri nos se utvrđuje prema vrednosti imovine, odnosno prihoda od te imovine.

Član 93.

Osnovica samodoprinosu uređuje se odlukom o uvođenju samodoprinosu.

Ako odlukom nije drukčije određeno osnovicu samodoprinosu čine zarade (plate) zaposlenih, prihodi od poljoprivrede i šumarstva i prihodi od samostalne delatnosti, na koje se plaća porez na dohodak građana u skladu sa zakonom koji uređuje porez na dohodak građana, kao i vrednost imovine na koju se plaća porez na imovinu, u skladu sa zakonom koji uređuje porez na imovinu.

Samodoprinos se ne može uvoditi na primanja i imovinu koji su zakonom izuzeti od oporezivanja.

Član 94.

Obračun i naplata samodoprinosu vrši se na način i u rokovima određenim odlukom, osim u slučaju kada se obračun vrši sistemom poreza po odbitku. U slučaju kada se obračun vrši sistemom poreza po odbitku, obaveza je isplatioca da prilikom svake isplate odgovarajućeg prihoda, obračuna i uplati samodoprinos na taj prihod.

Član 95.

Stopa samodoprinosu je proporcionalna i određuje se odlukom.

Olakšice i oslobođenja u plaćanju samodoprinosu utvrđuju se odlukom.

Član 96.

U pogledu načina utvrđivanja samodoprinosu, obračunavanja, zastarelosti, naplate, rokova za plaćanje, obračuna kamate i ostalog što nije posebno propisano ovim zakonom, shodno se primenjuju odredbe kojima se uređuje porez na dohodak građana.

Član 97.

Novčana sredstva koja se prikupljaju na osnovu odluke o samodoprinosu koji se uvodi za teritoriju opštine uplaćuju se u budžet opštine i strogo su namenskog karaktera.

Novčana sredstva koja se prikupljaju na osnovu odluke o samodoprinosu koji se uvodi za područje mesne zajednice uplaćuju se na račun te mesne zajednice.

1.2. Ustupljeni javni prihodi

Član 98.

Republika ustupa jedinici lokalne samouprave sledeće javne prihode koji se ostvare na njenoj teritoriji, i to:

- 1) Porez na dohodak građana, i to na:
  - (1) prihode od poljoprivrede i šumarstva;
  - (2) prihode od samostalne delatnosti;
  - (3) prihode od nepokretnosti;
  - (4) prihode od davanja u zakup pokretnih stvari;
  - (5) dobitke od igara na sreću;
  - (6) prihode od osiguranja lica;
  - (7) ostale prihode u skladu sa zakonom, i
  - (8) deo poreza na zarade.
- 2) Porez na fond zarada po stopi do 3,5%.
- 3) Porez na imovinu.
- 4) Porez na nasleđe i poklon.
- 5) Porez na prenos apsolutnih prava.
- 6) Deo poreza na promet proizvoda i usluga, i to:
  - (1) deo poreza na promet proizvoda i usluga određenog za finansiranje javnih rashoda u Republici, ostvarenog na teritoriji jedinice lokalne samouprave, osim poreza na promet proizvoda ostvarenog pri uvozu;
  - (2) 8% poreza na promet proizvoda i usluga određenog za finansiranje javnih rashoda u Republici, ostvarenog na teritoriji opštine;
  - (3) 10% poreza na promet proizvoda i usluga određenog za finansiranje javnih rashoda u Republici, ostvarenog na teritoriji grada;
  - (4) 15% poreza na promet proizvoda i usluga određenog za finansiranje javnih rashoda u Republici, ostvarenog na teritoriji grada Beograda.
- 7) Naknade za korišćenje dobara od opšteg interesa, i to:
  - (1) deo naknade za korišćenje mineralnih sirovina;
  - (2) deo naknade za izvađeni materijal iz vodotoka;
  - (3) deo naknade za korišćenje šuma;
  - (4) deo naknade za promenu namene poljoprivrednog zemljišta;
  - (5) naknada za izgradnju, održavanje i korišćenje lokalnih puteva.

- 8) Naknade za zahvate u životnoj sredini, i to:
  - (1) deo naknade za zagađivanje životne sredine;
  - (2) deo naknade za investicije.
- 9) Sredstva ostvarena prodajom kapitala u postupku privatizacije, i to:
  - (1) deo sredstava od uplata po osnovu prodaje kapitala prema sedištu subjekta privatizacije.

Član 99.

Posebnim zakonom utvrđuje se deo poreza na zarade iz člana 98. tač. 1) podtač. (8), deo poreza na promet iz člana 98. tač. 6) podtač. (1) i godišnji obim sredstava koji pripada jedinici lokalne samouprave po osnovu ovih prihoda.

Godišnji obim sredstava iz stava 1. ovog člana po pojedinim jedinicama lokalne samouprave utvrđuje se u skladu sa opštim bilansom javnih prihoda i javnih rashoda, polazeći, pre svega, od sledećih kriterijuma:

- 1) veličina teritorije jedinice lokalne samouprave;
- 2) broj stanovnika;
- 3) broj odeljenja i broj objekata osnovnih i srednjih škola;
- 4) broj dece obuhvaćene društvenom brigom o deci i broj objekata društvene brige o deci;
- 5) razvijenost;
- 6) status životne sredine.

Zakonom iz stava 1. ovog člana uređuje se način ograničavanja i obustave sredstava jedinici lokalne samouprave.

Član 100.

Jedinici lokalne samouprave koja ne ostvari sredstva u skladu sa članom 99. stav 1. ovog zakona, iz budžeta Republike obezbeđuju se dopunska sredstva srazmerno do visine ostvarenih prihoda budžeta Republike.

Član 101.

Ministar nadležan za poslove finansija i ekonomije propisaće način i metodologiju utvrđivanja obima sredstava u smislu člana 99. ovog zakona i rokove i način dostavljanja tih podataka.

2. Raspolaganje i korišćenje javnih prihoda jedinice lokalne samouprave

Član 102.

Jedinica lokalne samouprave, u skladu sa zakonom, odlučuje o visini sredstava za obavljanje svojih poslova.

Član 103.

Zahtev za obezbeđenje sredstava u budžetu jedinice lokalne samouprave korisnici sredstava budžeta podnose u roku i na način koji je utvrđen odlukom jedinice lokalne samouprave, u skladu sa zakonom.

Korisnici sredstava budžeta dužni su da na zahtev organa jedinice lokalne samouprave, a najmanje jedanput godišnje, podnose izveštaj o svom radu i ostvarivanju programa i korišćenju sredstava budžeta.

Predsednik opštine osniva lokalnu službu za inspekciju i reviziju u skladu sa zakonom.

Na zahtev nadležnog ministarstva, a najmanje jedanput godišnje, jedinica lokalne samouprave podnosi izveštaj o izvršavanju budžeta.

Član 104.

Jedinica lokalne samouprave daje saglasnost na opšte akte korisnika budžeta jedinice lokalne samouprave, kojima se utvrđuje broj i struktura zaposlenih.

VI ODNOSI ORGANA REPUBLIKE, TERITORIJALNE AUTONOMIJE I ORGANA JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE

Član 105.

Organi Republike, teritorijalne autonomije i organi jedinica lokalne samouprave, radi ostvarivanja svojih prava i dužnosti, međusobno sarađuju u skladu s Ustavom, zakonom i drugim propisom.

Član 106.

Organi i službe jedinice lokalne samouprave u vršenju poslova izvornog delokruga:

1) daju organima Republike i teritorijalne autonomije inicijative za uređivanje odnosa od značaja za lokalnu samoupravu i za preduzimanje mera od značaja za rešavanje pitanja iz okvira prava i dužnosti jedinice lokalne samouprave;

2) podnose predstavke i daju predloge u pogledu postupanja organa Republike i teritorijalne autonomije;

3) traže mišljenje od nadležnog organa Republike i teritorijalne autonomije u vezi sa primenom zakona i drugih propisa koji su od neposrednog uticaja na razvoj i ostvarivanje lokalne samouprave i za rad organa jedinice lokalne samouprave;

4) učestvuju u pripremi zakona i drugih propisa čija je sadržina od posebnog značaja za ostvarivanje i razvoj lokalne samouprave.

Član 107.

U ostvarivanju saradnje organi Republike i teritorijalne autonomije:

1) obaveštavaju organe i službe jedinice lokalne samouprave, po sopstvenoj inicijativi ili na njihov zahtev, o merama koje preduzimaju ili nameravaju da preduzmu u izvršavanju zakona i drugih propisa, o zaštiti ustavnosti i zakonitosti, pojavama koje ih narušavaju i o merama za njihovo otklanjanje, o ostvarivanju prava građana na lokalnu samoupravu, kao i o drugim pitanjima od neposrednog interesa za ostvarivanje sistema lokalne samouprave i za rad organa jedinice lokalne samouprave;

2) pružaju stručnu pomoć organima i službama jedinice lokalne samouprave u vezi sa obavljanjem njihovih poslova, a naročito u uvođenju informacionog sistema i informatizaciji poslova koje vrše organi i službe jedinice lokalne samouprave;

3) traže izveštaje, podatke i obaveštenja o obavljanju poslova iz okvira prava i dužnosti jedinice lokalne samouprave, kao i o drugim pitanjima koja su od interesa za ostvarivanje uloge i za rad organa Republike i teritorijalne autonomije u oblasti lokalne samouprave;

4) vrše i druge poslove u skladu sa zakonom i drugim propisima.

Član 108.

Vlada može da, na predlog nadležnog ministarstva, do odluke Ustavnog suda, obustavi izvršenje propisa ili drugog opšteg akta organa jedinice lokalne samouprave, ako smatra da će njegovim izvršavanjem nastati nenadoknadviva šteta, oduzeti ili ograničiti zajamčene slobode i pojedinačna i kolektivna prava građana ili teže povrediti opšti interes.

Vlada će doneti odluku o obustavi izvršenja u roku od 15 dana od dana kada je predlog nadležnog ministarstva podnet.

Kad zadrži propis ili drugi opšti akt organa jedinice lokalne samouprave od izvršenja, Vlada će odmah, a najkasnije u roku od 15 dana od dana obustave izvršenja, da pokrene postupak pred Ustavnim sudom za ocenu ustavnosti i zakonitosti spornog opšteg akta.

Član 109.

Nadležno ministarstvo pokrenuće postupak za ocenu ustavnosti i zakonitosti statuta, propisa ili drugog opšteg akta jedinice lokalne samouprave pred Ustavnim sudom ako smatra da taj akt nije u saglasnosti sa Ustavom, zakonom ili drugim republičkim propisom.

Nadležni organ teritorijalne autonomije pokrenuće postupak iz stava 1. ovog člana, ako smatra da akt nije u saglasnosti sa pokrajinskim propisom.

Član 110.

Kad ministarstvo nadležno za poslove lokalne samouprave, odnosno nadležni organ teritorijalne autonomije smatra da opšti akt organa jedinice lokalne samouprave nije u saglasnosti sa njenim statutom, ukazaće na to skupštini jedinice lokalne samouprave radi preduzimanja odgovarajućih mera.

Ako skupština jedinice lokalne samouprave ne postupi po predlozima organa iz stava 1. ovog člana, ministarstvo nadležno za poslove lokalne samouprave pokrenuće postupak pred Vrhovnim sudom Srbije i istovremeno će predložiti Vladi da obustavi od izvršenja akt iz stava 1. ovog člana, do odluke Vrhovnog suda Srbije.

Član 111.

Ako nađe da pojedinačni akt organa, odnosno službe jedinice lokalne samouprave, protiv koga nije obezbeđena zaštita u upravnom sporu, nije u saglasnosti sa zakonom ili drugim propisom, odnosno s odlukom ili drugim opštim aktom jedinice lokalne samouprave, ministarstvo nadležno za poslove lokalne samouprave, odnosno nadležni organ teritorijalne autonomije predložiće skupštini jedinice lokalne samouprave da takav akt ukine ili poništi.

Ako skupština ne postupi u roku od mesec dana po predlozima organa iz stava 1. ovog člana, ministarstvo nadležno za poslove lokalne samouprave ukinuće ili poništiti akt iz stava 1. ovog člana.

Član 112.

Skupština jedinice lokalne samouprave može se raspustiti ako:

- 1) skupština ne zaseda duže od tri meseca;
- 2) ne donese statut ili budžet u roku utvrđenom zakonom.

Skupština se raspušta ako se ne opozove predsednik opštine u smislu člana 42. Zakona, kada je predlog za opoziv podnela skupština opštine.

Član 113.

Odluku o raspuštanju skupštine jedinice lokalne samouprave donosi Vlada, na predlog ministarstva nadležnog za poslove lokalne samouprave, odnosno nadležnog organa teritorijalne autonomije.

Vlada konstatuje nastupanje razloga za raspuštanje skupštine iz člana 112. stav 2. ovog zakona.

Predsednik Narodne skupštine raspisuje izbore za odbornike u roku od tri meseca od dana raspuštanja skupštine jedinice lokalne samouprave. Izbori se neće raspisati ako je do isteka mandata odbornika skupštine jedinice lokalne samouprave ostalo manje od šest meseci.

Do konstituisanja skupštine jedinice lokalne samouprave poslove skupštine obavlja privremeni organ jedinice lokalne samouprave od pet članova, koji obrazuje Vlada.

Član 114.

Ako se u jedinici lokalne samouprave ne sprovedu izbori za odbornike ili se posle sprovedenih izbora ne konstituiše skupština u skladu sa zakonom u roku od 60 dana od dana izbora, Vlada obrazuje privremeni organ iz člana 113. stav 4. ovog zakona koji vrši poslove skupštine.

Predsednik Narodne skupštine raspisaće nove izbore za skupštinu jedinice lokalne samouprave u roku od tri meseca od dana kad je trebalo sprovesti izbore, odnosno konstituisati skupštinu jedinice lokalne samouprave.

Mandat odbornika izabranih na izborima iz stava 2. ovog člana, traje do isteka mandata odbornika skupštine jedinice lokalne samouprave izabranih na redovnim izborima.

VII SARADNJA I UDRUŽIVANJE JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE

Član 115.

Jedinica lokalne samouprave, njeni organi i službe, kao i preduzeća, ustanove i druge organizacije čiji je osnivač, ostvaruju saradnju sa drugim jedinicama lokalne samouprave i njenim organima i službama u oblastima od zajedničkog interesa.

Jedinice lokalne samouprave mogu ostvarivati saradnju u oblastima od zajedničkog interesa sa odgovarajućim jedinicama lokalne samouprave u drugim državama i sa njihovim organima, kao i sa međunarodnim asocijacijama lokalnih vlasti, u skladu s ustavom i zakonom.

Evidenciju o saradnji jedinica lokalne samouprave iz st. 1. i 2. ovog člana vodi ministarstvo nadležno za poslove lokalne samouprave u saradnji sa asocijacijama gradova i opština.

Evidenciju o saradnji jedinica lokalne samouprave iz st. 1. i 2. ovog člana na teritoriji teritorijalne autonomije, vodi nadležni organ teritorijalne autonomije u saradnji sa asocijacijama gradova i opština.

Član 116.

Radi unapređenja razvoja lokalne samouprave i njene zaštite, jedinice lokalne samouprave mogu osnivati asocijacije gradova i opština.

Asocijacije gradova i opština zastupaju interese svog članstva pred državnim organima, a posebno u postupku donošenja zakona i drugih akata od značaja za zaštitu, unapređenje i finansiranje lokalne samouprave, kao i drugih propisa od značaja za ostvarivanje poslova jedinice lokalne samouprave.

VIII SIMBOLI I NAZIVI DELOVA NASELJENIH MESTA U JEDINICI LOKALNE SAMOUPRAVE

Član 117.

Jedinica lokalne samouprave može, u skladu sa statutom, imati svoje simbole (grb i zastavu) i svoj praznik.

Član 118.

Simboli jedinice lokalne samouprave mogu se isticati samo uz državne simbole.

U službenim prostorijama organa jedinice lokalne samouprave ističu se samo državni simboli i simboli jedinice lokalne samouprave.

Član 119.

Simboli jedinica lokalne samouprave moraju se međusobno razlikovati.

Član 120.

Skupština jedinice lokalne samouprave utvrđuje nazive ulica, trgova, gradskih četvrti, zaselaka i drugih delova naseljenih mesta na svojoj teritoriji.

Član 121.

Skupština jedinice lokalne samouprave dostavlja statut i druge akte kojima se uređuju simboli, praznici i nazivi ulica, trgova i drugih delova naseljenih mesta ministarstvu nadležnom za poslove lokalne samouprave, radi davanja saglasnosti.

Ako sadržina odredbi statuta jedinice lokalne samouprave ili drugih akata o simbolima, praznicima i nazivima delova naseljenih mesta ne odgovara istorijskim ili stvarnim činjenicama, ako se njima povređuju opšti i državni interesi, nacionalna i verska osećanja, vređa javni moral ili ako nisu u skladu sa odredbama člana 119. ovog zakona, ministarstvo nadležno za poslove lokalne samouprave odbiće, u roku od 60 dana od dana prijema statuta ili drugog akta iz stava 1. ovog člana, davanje saglasnosti na te odredbe statuta ili drugog akta.

Ako se ministarstvo nadležno za poslove lokalne samouprave ne izjasni u roku iz stava 2. ovog člana, smatraće se da je data saglasnost.

IDŽ ZAŠTITA LOKALNE SAMOUPRAVE

Član 122.

Skupština jedinice lokalne samouprave ima pravo da pred nadležnim ustavnim sudom pokrene postupak za ocenu ustavnosti zakona, odnosno ustavnosti i zakonitosti drugog propisa ili opšteg akta, ako smatra da

se tim aktom povređuju Ustavom i zakonom utvrđena prava jedinice lokalne samouprave.

Član 123.

Skupština jedinice lokalne samouprave, odnosno predsednik opštine (gradonačelnik) ima pravo da Vladi, odnosno organu teritorijalne autonomije podnese zahtev za preispitivanje prava na odlučivanje, kad oceni da je organ Republike ili oblika teritorijalne autonomije, odlučivao o pitanju iz nadležnosti organa opštine, odnosno grada.

Zahtev iz prethodnog stava ovog člana podnosi se u roku od 30 dana od dana donošenja propisa ili drugog akta.

Član 124.

Jamči se sudska zaštita prava na lokalnu samoupravu protiv pojedinačnih akata i radnji državnih organa ili organa teritorijalne autonomije kojima je učinjena povreda Ustavom i zakonom garantovanih prava jedinice lokalne samouprave ili se sprečava učešće građana u ostvarivanju lokalne samouprave.

Član 125.

Zaštita prava iz člana 124. ostvaruje se pred Upravnim sudom.

Tužba se može podneti u roku od 30 dana od dostavljanja akta, odnosno učinjene radnje.

Upravni sud može poništiti akt iz stava 1. ovog člana, zabraniti dalje vršenje radnje ili odbiti zahtev za zaštitu prava.

U sporu za zaštitu prava, shodno se primenjuju odredbe zakona kojim se uređuje postupak u upravnim sporovima.

Jedinica lokalne samouprave ima pravo na naknadu štete nastale aktom, odnosno radnjom državnog organa ili organa teritorijalne autonomije, kad Upravni sud utvrdi da je postojala povreda prava na lokalnu samoupravu.

Član 126.

U jedinici lokalne samouprave može se ustanoviti građanski branilac (ombudsman) koji štiti individualna i kolektivna prava i interese građana, tako što vrši opštu kontrolu rada uprave i javnih službi.

O pojavama nezakonitog i nepravilnog rada kojima se povređuju prava i interesi građana, građanski branilac upozorava upravu i javne službe,

upućuje im preporuke i kritike i o tome obaveštava skupštinu jedinice lokalne samouprave i javnost.

Uprava jedinice lokalne samouprave i javne službe dužni su da građanskom braniocu na njegov zahtev daju podatke i informacije od značaja za vršenje njegovih ovlašćenja.

Građanskog branioca postavlja skupština jedinice lokalne samouprave iz reda uglednih i politički nepristrasnih ličnosti, pod uslovima i na način utvrđen statutom i drugim opštim aktom.

Nadležnost i ovlašćenja, način postupanja i izbora i prestanka dužnosti građanskog branioca uređuje se statutom i drugim opštim aktom.

Član 127.

Skupština jedinice lokalne samouprave može obrazovati savet za razvoj i zaštitu lokalne samouprave (u daljem tekstu: savet) radi ostvarivanja demokratskog uticaja građana na unapređivanje lokalne samouprave.

Članovi saveta biraju se iz reda građana i stručnjaka u oblastima od značaja za lokalnu samoupravu.

Savet ima pravo da podnosi predloge skupštini jedinice lokalne samouprave u vezi sa unapređenjem lokalne samouprave i zaštitom Ustavom i zakonom utvrđenih prava i dužnosti jedinica lokalne samouprave. Organi jedinice lokalne samouprave, opštinska uprava i javne službe u jedinici lokalne samouprave, dužni su da se izjasne o predlozima saveta.

Statutom jedinice lokalne samouprave i aktom o obrazovanju saveta utvrđuju se prava i dužnosti, sastav i način rada i izbora njegovih članova.

DŽ PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 128.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju da važe:

1) Zakon o lokalnoj samoupravi ("Službeni glasnik RS", br. 49/99 i 27/01), osim odredbi čl. 120-162. o izboru odbornika skupštine opštine, koje će se primenjivati do donošenja novog zakona o izboru odbornika;

2) Zakon o komunalnim taksama i naknadama ("Službeni glasnik RS", br. 11/92, 75/92, 52/93, 67/93, 28/94, 75/94, 53/95, 42/98 i 25/2000);

3) Član 2. st. 2. i 3. Uredbe o visini godišnje naknade za drumska motorna vozila, traktore i priključna vozila ("Službeni glasnik RS", br. 40/93, 56/93, 84/93, 94/93, 112/93, 8/94, 21/94, 7/96, 9/96 i 8/2000).

Član 129.

Opštine i gradovi uskladiće svoje statute i druge opšte akte sa odredbama ovog zakona u roku od tri meseca od stupanja na snagu ovog zakona.

Član 130.

Odredbe ovog zakona o organima jedinica lokalne samouprave primenjivaće se od sprovođenja narednih izbora za odbornike skupština jedinica lokalne samouprave.

Do početka rada Upravnog suda njegove nadležnosti, predviđene ovim zakonom, vrši Vrhovni sud Srbije, a posle početka rada Upravnog suda predmeti se iz Vrhovnog suda Srbije upućuju u Upravni sud.

Član 131.

Poseban zakon o gradu Beogradu doneće se u roku od šest meseci od stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja zakona iz stava 1. ovog člana na grad Beograd primenjivaće se odredbe ovog zakona.

Član 132.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".